

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ та онлайн-медіа)

24.02.2025

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 23 лют. У Мінкультури розповіли про мистецькі заходи у світі до третіх роковин повномасштабного вторгнення РФ в Україну. – Інф.](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[Український тиждень. – 2025. – 21 лют. Святкування фейкових річниць. – Петренко-Цеунова О.](#)

Мовні питання

[Укрінформ. – 2025. – 21 лют. У Миколаєві відбувся II Південний фестиваль рідної мови. – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 23 лют. У столичному клубі лунали російські пісні: поліція розпочала перевірку. – Гришина Д.; День. – 2025. – 23 лют. У столичному клубі під час вечірки лунали російські пісні: поліція проводить перевірку. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 23 лют. У київському клубі під час вечірки увімкнули російську музику. Поліція почала перевірки. – Гриненко В.](#)

Благодійність. Меценатство. Волонтерство

[Українська літературна газета. – 2025. – 23 лют. «Музичний батальйон» на сцені Будинку кіно. – Гриценко М.](#)

Фестивалі

[Вечірній Київ. – 2025. – 21 лют. У столиці стартує артфест «Лютий лютий», що осмислює війну: програма. – Катаєва М.](#)

Музика

[Вечірній Київ. – 2025. – 21 лют. До третіх роковин повномасштабної війни: у столиці прозвучить «Воєнний Реквієм» Бріттена. – Асадчева Т.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 22 лют. В Україні пройде національний проєкт «Ода стійкості – симфонії свободи у часи випробувань». – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 22 лют. Топ-15 популярних українських поп-пісень, народжених війною. – Базів Л.](#)

Візуальні мистецтва

[Укрінформ. – 2025. – 23 лют. У Києві відкриють виставку старовинних світлин Криму. – Інф.](#)

Укрінформ. – 2025. – 22 лют. Художник Нікіта Тітов відкрив виставку у Франківську. – Інф.

Вечірній Київ. – 2025. – 22 лют. Від амбротипії до колажів: у Київській картинній галереї демонструють різнопланові фотографії. – Катаєва М.

Вечірній Київ. – 2025. – 21 лют. У Київському палаці дітей та юнацтва презентували експозицію, присвячену Андрію Пільщикову та Бадрі Лолашвілі. – Катаєва М.

Укрінформ. – 2025. – 21 лют. В угорському місті Кішварда презентували «Листівки з України». – Інф.

Кіномистецтво. Кінопрокат

Україна молода. – 2025. – 23 лют. Богдан Бенюк та Ірма Вітовська зіграли у фільмі «Безвихідь». – Руденко Т.

Укрінформ. – 2025. – 21 лют. У Варшаві відбувся показ польсько-українського фільму «Дві сестри». – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 21 лют. У Нідерландах показали документальний фільм «Порцелянова війна», який номінували на «Оскар». – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 23 лют. 15 фільмів про війну, зняті українцями після повномасштабного вторгнення. – Базів Л.

Література

Українська літературна газета. – 2025. – 21 лют. Валентина Коваленко, Людмила Лисенко, Василь Шуляр – лауреати премії імені Дмитра Нитченка 2025 року. – Короненко-Слабошпицька С.

Українська літературна газета. – 2025. – 22 лют. Світлана Короненко стала лауреаткою літературної премії РОДОВІДпремія2025. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 21 лют. У Рівному представили книгу про Уласа Самчука. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 24 лют. У Відні презентували книгу військового медика «Уламки з-під Авдіївки. Замість казок сину». – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 21 лют. У Будапешті відбулася презентація книги «Поетична варта. Українська поезія спротиву». – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 22 лют. У Кропивницькому презентували збірку новел про загиблих воїнів. – Інф.

Вечірній Київ. – 2025. – 22 лют. У Києві пройшла авторська зустріч поета Богдана Томенчука «Пліч-о-пліч». – Скотнікова О.

NV. – 2025. – 23 лют. Комікс про війну в Україні потрапив до фіналу японської культурної премії імені Тедзуки Осаму. – Інф.; Фокус. – 2025. – 20 лют. Манга

Battle Scar про війну в Україні номінована на престижну японську премію: деталі. – Бурдейна О.

Укрінформ. – 2025. – 22 лют. ТОП-15 книг про війну, написаних після повномасштабного вторгнення. – Базів Л., Ускова О.

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2025. – 22 лют. У Варшаві в червні пройде міжнародна конференція із захисту культурної спадщини України. – Інф.

Village Україна. – 2025. – 21 лют. У КМДА просять не підтримувати петицію про збереження історичної огорожі Байкового кладовища. – Головань Д.

Бібліотечна справа. Промоція читання

Український тиждень. – 2025. – 22 лют. Чи загрожують книжки, згенеровані ШІ, українському ринку. – Нестелєєв М.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 24 лют. Українці за кордоном проводять акції до третьої річниці повномасштабної війни (Оновлюється). – Інф.

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 24 лют. «Українська книжкова полицка» з'явилася в польському місті Легниця. – Інф.

Загальні питання

Интерфакс-Україна. – 2025. – 23 лют. У Мінкультури розповіли про мистецькі заходи у світі до третіх роковин повномасштабного вторгнення РФ в Україну. – Інф.

Зокрема, у Копенгагені (Данія) 24 лютого у церкві Гольмен відбудеться концерт Національного ансамблю солістів «Київська камерата», в рамках якого українські музиканти разом із данською піаністкою Елізабет Нільсен та народною артисткою України Богданою Півненко виконають твори Валентина Сильвестрова, Юрія Шевченка, Вікторії Польової та інших. У Празі (Чехія) Національний академічний український драматичний театр імені Марії Заньковецької 24 лютого відкриє фестиваль «Місяць України» виставою «Доця», поставленою за романом Тамари Горіха Зерня. У Варшаві (Польща) з 21 по 25 лютого Івано-Франківський національний академічний драматичний театр імені Івана Франка п'ять разів зіграє виставу «Дзяди» за поемою Адама Міцкевича у постановці Маї Клечевської. Також 25 лютого у Національній опері у Варшаві відбудеться концерт, присвячений третій річниці початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Серед іншого, у Києві 23 лютого у Національній опері України прозвучить «Воєнний реквієм» Бенджаміна Бріттена, а 24 лютого у Київській філармонії прозвучить «Праведная душе...» і на сцені Національного академічного театру імені Лесі Українки відбудеться вистава-флешбек «Блокпост» за п'єсою Антона Несміянова. У Харкові на станції метро «Історичний музей» 24 лютого відбудеться концерт «Незламний Харків» Харківського національного академічного театру опери та балету імені М. В. Лисенка. У Львові 24 лютого Львівський національний академічний театр опери та балету імені Соломії Крушельницької представить «Псалми війни» – монументальний музичний твір на музику Євгена Станковича та лібрето Василя Вовкуна, що відображає трагедію та незламність українського народу. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1050215.html>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Український тиждень. – 2025. – 21 лют. Святкування фейкових річниць. – Петренко-Цеунова О.

«В Україні особливо розвинута культура ювілейних дат... Річниця видатного діяча або діячки стає приводом згадати про тих, кого без такого приводу згадують не часто. Український інститут національної пам'яті готує календар пам'ятних дат на кожен рік. Верховна Рада затверджує Постанову про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв та укладає Парламентський довідник знаменних і пам'ятних дат... Але недоліків у такого підходу чимало. Відзначення ювілеїв за радянською традицією перетворюється на формальний захід, позбавлений глибокого осмислення та аналізу історичного значення подій і постатей. Це звужує і фрагментизує погляд на історію... А ті, чий рік народження невідомий, до когорти вшанованих не потрапляють. Це маргіналізує «неювілейних» постатей і подій, та й «ювіляри» здобуваються лише

на короткочасну увагу. Шкода витрачених коштів і зусиль, що йдуть на підготовку та проведення формальних заходів, замість інвестування інтелектуальних і фінансових ресурсів у значущі дослідження та проекти... Гонитва за ювілеями сягає максимального абсурду, коли йдеться про річниці міст, дата заснування більшості яких невідома, а дата першої згадки – не остаточна, бо можуть знайтися нові давніші документи (як сталося, наприклад, із Хмельницьким). Такими фейковими річницями грішили радянські ідеологи, вигадавши святкування 1500-ліття Києва, це триває й нині, на державному рівні примножуючи недостовірну інформацію... Ще гірше з «видатними діячами». Цьогоріч на державному рівні святкують «400 років із часу народження Марусі Чурай» – вигаданої літературної персонажки, витвору уяви російського князя Александра Шаховського, з якого Іван Котляревський іронізував у «Наталці Полтавці»... Ще одна цьогорічна фейкова річниця з державного календаря – «970 років із часу народження Нестора Літописця». При тому, що ще в ХІХ столітті доведено: «Повість временних літ» кодифікував ігумен Видубицького монастиря Сильвестр. Ченець Нестор теж існував – він, зокрема, написав житіє Феодосія Печерського та житіє князів Бориса і Гліба, але рік його народження невідомий, – звідки тоді річниця? Прикро, що на державному рівні тиражуються історичні міфи, а «працівники культури» – наприклад, співробітниці районних бібліотек, – беруть за основу цей календар, некритично поширюють цю міфотворчість серед відвідувачів і з почуттям виконаного обов'язку звітують про здійснену роботу». Докладно:

<https://tyzhden.ua/sviatkuvannia-fejkovykh-richnyts/>

Мовні питання

Укрінформ. – 2025. – 21 лют. У Миколаєві відбувся II Південний фестиваль рідної мови. – Інф.

У Миколаєві на базі Миколаївської обласної універсальної наукової бібліотеки до Міжнародного дня рідної мови відбувся II Південний фестиваль рідної мови «Мови різні – країна одна». У межах фестивалю проведено виставку національних костюмів, презентацію книжкової виставки «Єдність у розмаїті: багатомовна літературна спадщина», три дискусійні панелі: «Мова як основний культурний код нації», «Мова крізь віки: історія та сучасність» та «Культура як частина українського спротиву». Учасники мали змогу поспілкуватися з письменниками Миколаївщини, Херсонщини та Одещини, переглянути документальний фільм «Будинок «Слово», взяти участь у турнірі знавців української мови «Барви рідного слова». Крім того, було презентовано виставку плакатів УІНП «Мововбивство – складова расизму». Захід відбувся в межах обласної Цільової національно-культурної програми підтримки та сприяння розвитку національних меншин Миколаївської області на 2025–2027 роки. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3962777-u-mikolaevi-vidbuvsia-ii-pivdennij-festival-ridnoi-movi.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 23 лют. У столичному клубі лунали російські

пісні: поліція розпочала перевірку. – Гришина Д.; День. – 2025. – 23 лют. У столичному клубі під час вечірки лунали російські пісні: поліція проводить перевірку. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 23 лют. У київському клубі під час вечірки увімкнули російську музику. Поліція почала перевірки. – Гриненко В.

У Голосіївському районі Києва спалахнув скандал через виконання російськомовних пісень у місцевому нічному клубі Fifty. Відео з інцидентом швидко поширилося в соціальних мережах, викликавши обурення громадськості. 23 лютого поліція відреагувала на ситуацію, розпочавши перевірку обставин події. У пресслужбі зазначили, що наразі правоохоронці працюють на місці інциденту, спілкуючись з адміністрацією та персоналом клубу. У рамках перевірки поліція також планує звернутися до Уповноваженого із захисту державної мови для отримання відповідної оцінки та реагування. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/109062/>

<https://day.kyiv.ua/news/230225-u-stolychnomu-klubi-pid-chas-vechirky-lunaly-rosiyski-pisni-politsiya-provodyt>

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/360157-u-kiyvskomu-klubi-pid-chas-vechirki-uvimknuli-em-rosiysku-muziku-em-politsiya-pochala-perevirki>

Благодійність. Меценатство. Волонтерство

Українська літературна газета. – 2025. – 23 лют. «Музичний батальйон» на сцені Будинку кіно. – Гриценко М.

Першого березня в столичному Будинку кіно відбудеться благодійний концерт «Нескорений ПроRock, організатором якого є творчо-патріотичне об'єднання «Музичний батальйон». Мета – віддати шану борцям за волю українського народу, а також зібрати кошти на закупівлю дронів для бригади «Гарт» Державної прикордонної служби України. У концерті візьмуть участь відомі українські гурти: «Нумер 48», «Очеретяний кіт», «Друже Музико», «TaRuta», «Телері», а також виконавці Тарас Компаніченко та гурт «Хорея Козацька», сестри Тельнюк, Віталій Кириченко, Ігор Роман, Орест Криса, Сергій Файфура, Леся Рой та інші. Проект відбудеться за підтримки Волонтерського центру «Коло», «РокРадіо UA» та Радіо «Культура». Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/muzychnyj-bataljon-na-stseni-budynku-kino/>

Фестивалі

Вечірній Київ. – 2025. – 21 лют. У столиці стартує артфест «Лютий лютий», що осмислює війну: програма. – Катаєва М.

Артфест «Лютий лютий» є проектом НЦТМ імені Леся Курбаса, який виник у перший рік повномасштабного вторгнення як мистецьке осмислення російсько-української війни від 2014 року. Він проходить наприкінці лютого, згадуючи про День пам'яті Небесної Сотні 20 лютого і напад рф 24 лютого, а також про 25 лютого – день народження українських геніїв Леся Курбаса і Лесі Українки. Третій артфестиваль відбудеться у столиці з 21 по 23 лютого. Він традиційно об'єднує виставкові проекти, вистави, сценічні читання, лекції,

поезію та покази стрічок. У фіналі пройде дискусія про перетворення війни. Більшість подій фестивалю благодійні. У межах проєкту збиратимуть донати на ЗСУ. Видання публікує програму фестивалю. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/108984/>

Музика

Вечірній Київ. – 2025. – 21 лют. До третіх роковин повномасштабної війни: у столиці прозвучить «Воєнний Реквієм» Бріттена. – Асадчева Т.

23 лютого на сцені Національної опери України вперш прозвучить «Воєнний Реквієм», Ор. 66, Бенджаміна Бріттена. Цей культовий твір світової музики, написаний для хору, оркестру та солістів, є вершиною творчого доробку видатного британського композитора. «Втілення «Воєнного Реквієму» Бенджаміна Бріттена – це колосальний виклик для нашого колективу...», – зауважує постановник твору, головний диригент Національної опери України Микола Дядюра. Також диригент-постановник зазначив, що Реквієм триває майже півтори години і є надзвичайно складною драматургічною поліфонією, де великий симфонічний оркестр, мішаний хор і соло сопрано представляють заупокійну месу, а камерний оркестр і двоє солістів (тенор і баритон) створюють воєнний драматургічний план через поезію Вілфреда Оуена. Третій план – це звуки органа та дитячі голоси, які неначе линути з небес. На сцені Національної опери України твір прозвучить у виконанні симфонічного оркестру, хору і солістів театру: Людмили Монастирської (сопрано), Олександра Нікіфорова (тенор), Олександра Кирєєва (баритон). Диригент-постановник – Микола Дядюра, хормейстер-постановник – Богдан Пліш. У виконанні твору візьмуть участь хор Капели імені Бориса Лятошинського Національного будинку органної та камерної музики, а також народні художні колективи київського Палацу дітей та юнацтва: хорова капела хлопчиків «Дзвіночок» (художній керівник – Рубен Толмачов) та дівочий хор «Вогник» (художній керівник – Олена Соловей). Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/109000/>

Укрінформ. – 2025. – 22 лют. В Україні пройде національний проєкт «Ода стійкості – симфонії свободи у часи випробувань». – Інф.

У переддень третьої річниці повномасштабного вторгнення в Україну розпочнеться національний культурно-благодійний проєкт «Ода стійкості – симфонії свободи у часи випробувань». «Національний симфонічний тур «Ода стійкості – симфонії свободи у часи випробувань», який підготувала 5 окрема штурмова бригада ЗСУ із п'ятьма симфонічними оркестрами в різних містах України, – це шана полеглим Героям та підтримка для тих, хто продовжує боронити країну. Цей проєкт має культурну місію, це цивільно-військове співробітництво на підтримку ЗСУ», – розповів начальник відділення комунікацій 5 окремої штурмової бригади, у минулому – диригент Харківської обласної філармонії Сергій Лихоманенко. Після трьох років перерви та служби на Донеччині він знову стане за диригентський пульт. Прем'єрна подія симфонічного туру відбудеться 23 лютого в Колонній залі КМДА за участю

представників 5 ОШБр, Капели ім. Бориса Лятошинського Національного будинку музики України та артистів Національного президентського оркестру. Програма включає виключно нові симфонічні обробки українських класичних творів та сучасних композицій, що символізують незламність нашого народу та ще не були представлені публіці. Солісти «Оди стійкості» – піаністи, лауреати міжнародних конкурсів Валентин Рукомойников і Євгеній Геплюк. Національний тур проходить у Києві (23 лютого), Запоріжжі (27 лютого), Одесі (7 березня), Черкасах (14 березня) та Львові (20 березня). Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3963060-v-ukraini-projde-nacionalnij-proekt-oda-stijkosti-simfonii-svobodi-u-casi-viprobuvan.html>

Укрінформ. – 2025. – 22 лют. Топ-15 популярних українських поп-пісень, народжених війною. – Базів Л.

Укрінформ зібрав 15 потужних музичних композицій, створених під час повномасштабного вторгнення, які мають мільйонні перегляди та мають потужну енергетику. Це «Чути гімн» від SKOFKA; «Допоможе ЗСУ» – спільний трек виконавців Chico (Роман Коваленко) та Qatoshi (Микола Сопронюк); «Розстріляна весна» (Буча) Ірини Федішин; «За териконами» від МЮСЛІ UA ft. Misha Scorpion; «Українська лють» Христини Соловій; «Враже» від ANGY KREYDA; «Байрактар» Тараса Боровка; «Пес Патрон» від KARTA SVITU; «Вечорниці» («Добрий день Everybody») від 100лиця & SKYLERR; «Ой, у лузі червона калина» Андрія Хливнюка, «Бумбокс»; «Плакала Калина» Поліни Дашкової; «Доброго вечора, ми з України» від PROBASS Δ HARDI; «Буде весна» Макса Барських; «Кривавий тан» Артема Лоїка; «Сила роду» від Slavia. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3962162-top15-popularnih-ukrainskih-poppisen-naroznenih-vijnou.html>

Візуальні мистецтва

Укрінформ. – 2025. – 23 лют. У Києві відкривають виставку старовинних світлин Криму. – Інф.

У Києві 25 лютого у Кримському домі відбудеться відкриття фотовиставки старовинних світлин Криму YILLAR VE YOLLAR. Переважна більшість світлин датована періодом між 1900 та 1925 роками. Виставка YILLAR VE YOLLAR допоможе відновити історичну пам'ять, демонструючи справжній Крим початку ХХ століття та формуючи правдивий образ півострова на противагу спотвореному пропагандою. Авторка ідеї фотовиставки – Тензіле Топалова. Під час відкриття виставки усі бажаючі зможуть долучитися до акції «Листи до вільного Криму» та написати лист кримським політв'язням. Подію організовано ГО «Крим-SOS» за підтримки медіаініціативи Crimea Daily та команди Кримського дому. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3963217-u-kievi-vidkriut-vistavku-starovinnih-svitlin-krimu.html>

Укрінформ. – 2025. – 22 лют. Художник Нікіта Тітов відкрив виставку у

Франківську. – Інф.

В Івано-Франківську художник Нікіта Тітов відкрив напередодні виставку «Роз*об особистості» про черговий лютий. В експозиції представлено близько 30 живописних полотен. «... Ця виставка – певна присвята нашому лютому, який триває з 2014 року. Тепер є черговий лютий, який потряс країну», – говорить Нікіта Тітов. Він зізнається, що нелітературна назва виставки щиро розповідає про його стан, а використання лише чотирьох кольорів: чорного, червоного, жовтого і блакитного – допомогли йому виразно розповісти про події у країні. Відвідувачам виставки Нікіта Тітов прочитав уривки зі свого проєкту «Невидана книга». Зізнається, це прочитання стало другим у його житті. Вперше він відкрив свої оповіді для лікарів та пацієнтів Івано-Франківського обласного центру психічного здоров'я. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3962992-hudoznik-nikita-titov-vidkriv-vistavku-u-frankivsku.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 22 лют. Від амбротипії до колажів: у Київській картинній галереї демонструють різнопланові фотографії. – Катаєва М.

На першому поверсі Національного музею «Київська картинна галерея» до 23 лютого демонструють світлини трьох фотохудожників, кожен з яких, виходячи за межі традиційних форм, віднайшов власний стиль, способи вираження та візуальну мову. Фотовиставка «Прямуючи до свого Я» об'єднала оригінальні роботи Тетяни Потоцької, Дмитра Труша та Олександра Сергієнка. Докладно про виставку:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/109028/>

Вечірній Київ. – 2025. – 21 лют. У Київському палаці дітей та юнацтва презентували експозицію, присвячену Андрію Пільщикову та Бадрі Лолашвілі. – Катаєва М.

У Палаці дітей та юнацтва за підтримки Департаменту науки та освіти міста Києва відкрилася експозиція, присвячена Герою України Андрію Пільщикову, льотчику-винищувачу із позивним «Джус», та освітянину Бадрі Лолашвілі, який захищав країну від 2014 року і загинув під час оборони Києва. Експозицію приурочено до третіх роковин повномасштабного вторгнення російської федерації та 11-річчю початку війни росії проти України. Також представлено мобільну виставку, створену фахівцями Національного військово-історичного музею України та фотовиставку, присвячену епізодам російсько-української війни, що триває з 2014 року. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/108998/>

Укрінформ. – 2025. – 21 лют. В угорському місті Кішварда презентували «Листівки з України». – Інф.

Проєкт «Листівки з України», розроблений Українським інститутом, фіксує та демонструє шкоду, завдану українській культурній спадщині російськими військами внаслідок бомбардувань та обстрілів під час повномасштабної неспровокованої війни, яку Росія розпочала проти України 24

лютого 2022 року. Виставка триватиме до 18 березня у Театрально-культурному центрі міста Кішварда. Реалізація проекту в Угорщині стала можливою за підтримки Фонду «Культура солідарності – EUNIC Ukraine» у партнерстві з Європейським культурним фондом та Мережею національних інститутів культури Європейського Союзу (EUNIC), за основного фінансування Інституту ім. Гете та додаткового фінансування Французького інституту та Інституту Сервантеса. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3962688-v-ugorskому-misti-kisvarda-prezentovali-listivki-z-ukraini.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Україна молода. – 2025. – 23 лют. Богдан Бенюк та Ірма Вітовська зіграли у фільмі «Безвихідь». – Руденко Т.

У прокат вийшов художній фільм «Безвихідь», режисером якого став військовий, колишній командир штурмової групи добровольчого батальйону «Донбас» Тарас Костанчук. Події фільму «Безвихідь» відбуваються у Чернігові у перші дні початку повномасштабного вторгнення, за 65 км від російського кордону. У підвал багатоповерхівки ховаються від обстрілів люди різного віку та занять. Після вибуху вхід завалює – і всі залишаються у замкнутому просторі на 7 діб. Зйомки «Безвиході» стали випробуванням для команди – дев'ять днів без перерв і вихідних у замкненому просторі реального підвалу 5×5 метрів. Фільм може у багатьох спричинити ретравматизацію щонайменше постійними звуками вибухів. Ролі у стрічці виконують Ірма Вітовська та Богдан Бенюк, Володимир Беляєв, Ігор Колтовський, Катерина Стаценко, Ренат Сеттаров, Олег Драч та інші. Виробництво – «Ронк-Фільм Продакшен». Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/188108/>

Укрінформ. – 2025. – 21 лют. У Варшаві відбувся показ польсько-українського фільму «Дві сестри». – Інф.

У Варшаві в кінотеатрі Atlantic відбулася прем'єра фільму польсько-українського виробництва «Дві сестри». «Цей фільм – не просто історія двох героїнь, а й відображення спільних цінностей, пам'яті та зв'язків між Україною та Польщею. У час, коли українці виборюють свою свободу, такі проекти відіграють особливу роль у збереженні правди та взаєморозуміння», – зазначили у посольстві України в Польщі. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3962810-u-varsavi-vidbuvsya-pokaz-polskoukrainskogo-filmu-dvi-sestri.html>

Укрінформ. – 2025. – 21 лют. У Нідерландах показали документальний фільм «Порцелянова війна», який номінували на «Оскар». – Інф.

У Гаазі відбувся показ американсько-українсько-австралійського документального фільму «Порцелянова війна», який номінували на премію «Оскар». Як зазначив тимчасовий повірений у справах України у Нідерландах Анатолій Соловей, цей документальний фільм є нагадуванням про те, що навіть у найтемніші часи дух мистецтва та творчості виживає і світло перемагає

темряву. Своєю чергою уповноважена МЗС Нідерландів з питань України Еріка Схоутен зауважила, що Україна продемонструвала неймовірну відвагу, стійкість і винахідливість. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3962798-u-niderlandah-pokazali-dokumentalni-film-porcelanova-vijna-akij-nominuvali-na-oskar.html>

Українформ. – 2025. – 23 лют. 15 фільмів про війну, зняті українцями після повномасштабного вторгнення. – Базів Л.

Українформ підготував добірку ігрових та документальних фільмів, створених після 24 лютого 2022 року, які варто подивитися кожному. Це «Медовий місяць», режисерка Жанна Озірна; «Буча», режисер Станіслав Тіунов; «Лишайся онлайн», режисерка Єва Стрельнікова; «Донька», режисер Єгор Олесов; «Сірі бджоли», режисер Дмитро Мойсеєв; «20 днів у Маріуполі», режисер Мстислав Чернов; «Сопілка Перуна», режисер та сценарист Євген Мазуренко; «Мирні люди», режисерка Оксана Карпович; «Одного літа в Україні», режисер та сценарист Володимир Тихий; «Довга доба», режисер Алан Бадосєв; «Порцелянова війна», режисери Брендан Белломо, Слава Леонтєєв; «Реал», режисер Олег Сенцов; «Nice Ladies», режисерка Марія Пономарьова; «Ми, наші улюбленці та війна», режисер Антон Птушкін; «Все має жити», режисери Тетяна Дородніцина, Андрій Литвиненко. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3963277-filmiv-pro-vijnu-znati-ukraincami-pisla-povnomasstabnogo-vtorgnenna.html>

Література

Українська літературна газета. – 2025. – 21 лют. Валентина Коваленко, Людмила Лисенко, Василь Шуляр – лауреати премії імені Дмитра Нитченка 2025 року. – Короненко-Слабошпицька С.

Лауреатами премії імені Дмитра Нитченка 2025 року стали: Валентина Коваленко – письменниця, педагог; Людмила Лисенко – письменниця, тележурналістка, мистецтвознавець; Василь Шуляр – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії й методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти МОШПО. Заслужений вчитель України. Директор Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. Премія імені Дмитра Нитченка – відзнака, яку щороку присуджують до дня народження письменника (21 лютого) за пропаганду українського слова. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/valenty-na-kovalenko-liudmyla-lysenko-vasyl-shuliar-laureaty-premii-imeni-dmytra-nytchenka-2025-roku/>

Українська літературна газета. – 2025. – 22 лют. Світлана Короненко стала лауреаткою літературної премії РОДОВІДпремія2025. – Інф.

21 лютого в Києві у книгарні «RID. Книги та кава» відбулося вручення літературної премії РОДОВІДпремія2025 за 2025 рік. Цьогорічною лауреаткою стала письменниця Світлана Короненко. Літературну премію РОДОВІДпремія2025 засновано філософом, меценатом, науковцем і поетом

Ігорем Дідковським. Вона покликана відзначати талановитих митців, які стоять на сторожі духовного розвитку України і плекають українську культуру. Цього року грошова частина премії становить 500 тис. грн. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/svitlana-koronenko-stala-laureatkoiu-literaturnoi-premii-rodovidpremiia2o25/>

Укрінформ. – 2025. – 21 лют. У Рівному представили книгу про Уласа Самчука. – Інф.

У Рівному представили книгу про письменника і журналіста, члена уряду УНР у вигнанні Уласа Самчука. Видання побачило світ в рамках проекту «Україна читає листи Уласа Самчука», що покликаний повернути його творчість до шкільної програми. Подія відбулася у Рівненському обласному академічному українському музично-драматичному театрі з нагоди 120-річчя від дня народження письменника. Видання побачило світ за сприяння Рівненської обласної ради та ОДА. Координатором проекту став перший заступник голови Рівненської обласної ради Микола Кучерук. Книга, упорядкована заслуженим журналістом України та письменником Віктором Мазаним. Докладно про перебіг події:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3962731-u-rivnomu-predstavili-knigu-pro-ulasa-samcuka.html>

Укрінформ. – 2025. – 24 лют. У Відні презентували книгу військового медика «Уламки з-під Авдіївки. Замість казок сину». – Інф.

У посольстві України в Австрії 23 лютого пройшла презентація книги українського військового медика Олександра Гоменюка «Уламки з-під Авдіївки. Замість казок сину». Автор книги долучився до презентації онлайн, адже залишається на фронті, де щодня бореться за життя поранених бійців. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3963552-u-vidni-prezentuvali-knigu-vijskovogo-medika-ulamki-zpid-avdiivki-zamist-kazok-sinu.html>

Укрінформ. – 2025. – 21 лют. У Будапешті відбулася презентація книги «Поетична варта. Українська поезія спротиву». – Інф.

У Центрі української культури та документації в Угорщині за участі громади та дипломатів 20 лютого пройшла презентація книги «Поетична варта. Українська поезія спротиву» до Дня вшанування Героїв Небесної сотні та третіх роковин початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну. У книзі представлено по одному твору одних із кращих сучасних українських поетів та їхні творчі біографії. Переклад угорською здійснила Тімеа Тімко. На обкладинці – картина українського художника Олега Шупляка «Україна у війні». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3962766-u-budapesti-vidbulasa-prezentacia-knigi-poeticna-varta-ukrainska-poezia-sprotivu.html>

Укрінформ. – 2025. – 22 лют. У Кропивницькому презентували збірку

новел про загиблих воїнів. – Інф.

У Кропивницькому презентували книжку «Непереможені. Рік 2022». Це друге видання серії, яку випускають у хронологічній послідовності. Випуск присвячено 2022 року. У книжку увійшли 214 новел про кропивницьких воїнів, які віддали свої життя у війні. Автори знайомились з родинами, побратимами, друзями загиблих захисників. Книжку видали коштом міського бюджету. Її передадуть в усі міські школи, музеї, бібліотеки. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3962895-u-kropivnickomu-prezentuvali-zbirku-novel-pro-zagiblih-voiniv.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 22 лют. У Києві пройшла авторська зустріч поета Богдана Томенчука «Пліч-о-пліч». – Скотнікова О.

У залі Національного музею Тараса Шевченка звучала висока поезія і музика. Поет з Івано-Франківська Богдан Томенчук, молоді актори читали вірші зі збірки «Вишійте, мамо, бронезилет». Богдан Томенчук – автор багатьох збірок поезії, які виходять від початку двохтисячних років. За час великої війни з 2022-го року поет опублікував дві книги поезій – «Густина порожнечі» і «Вишійте, мамо, бронезилет». Обидві видані 2023 року. Докладно про перебіг події:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/108892/>

NV. – 2025. – 23 лют. Комікс про війну в Україні потрапив до фіналу японської культурної премії імені Тедзуки Осаму. – Інф.; Фокус.– 2025. – 20 лют. Манга Battle Scar про війну в Україні номінована на престижну японську премію: деталі. – Бурдейна О.

В Японії номінували на культурну премію імені Тедзуки Осаму мангу про війну в Україні (японський комікс у стилі аніме). Про це повідомляється на сайті компанії Asahi Shimbun, яка проводить конкурс. До фіналу премії потрапила манга «Бойові шрами» /»Battle Scar». Це три історії про війну в Україні. Одну з історій автор японських коміксів Кобаяші Нікі створив про українського добровольця та ветерана АЗОВу з псевдонімом Дід Шинобі, справжнє ім'я якого Богдан. Історія написана зі слів українського захисника. Комікс вийшов влітку 2024 року японською. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/komiks-boyovi-shrami-pro-viynu-v-ukrajini-nominuvali-na-prestizhnu-yaponsku-premiyu-imeni-tedzuki-osamu-50492292.html>
<https://focus.ua/uk/culture/694643-viyna-v-ukrajini-manga-battle-scar-u-top-7-premiji-detali>

Укрінформ. – 2025. – 22 лют. ТОП-15 книг про війну, написаних після повномасштабного вторгнення. – Базів Л., Ускова О.

Укрінформ зробив добірку книг, написаних за три роки війни, які варто прочитати. Це «Бабах на всю голову» Віталія Запеки; «Битися не можна відступити» Павла Белянського; «Мисливці за щастям» Валерія Пузіка; «Позивний для Йова. Хроніки вторгнення» Олександра Михеда; «Слова і кулі» Наталі Корнієнко; «Потяг прибуває за розкладом» Марічки Паплаускайте;

«Полон» Валерії «Нави» Суботіної; «Деокупація. Історії опору українців» Богдана Логвиненка; «Наше. Спільне. Як зберегти в собі людину під час і після війни» Тані Касьян; «Вірші з бійниці» Максима «Далі» Кривцова; «dasein: оборона присутності» Ярини Черногуз; «Свідчення» Вікторії Амеліної; «Таємні історії маленьких і великих перемог» Тані Стус; «Котик, Півник, Шафка» Олександра Михеда; «Чому тато не вдома» Аліни Отземко. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3962968-top15-knig-pro-vijnu-napisanih-pisla-povnomasstabnogo-vtorgnenna.html>

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2025. – 22 лют. У Варшаві в червні пройде міжнародна конференція із захисту культурної спадщини України. – Інф.

У Варшаві 26–27 червня відбудеться міжнародна конференція «Стійкість. Відновлення. Майбутнє: Культура та спадщина України», спрямована на збереження культурної спадщини України. Про це повідомила організаторка конференції, голова культурної фундації ОБМІН Малгожата Лавровська фон Тадден. За її словами, варшавська конференція з питань збереження культурної спадщини України є офіційним заходом у межах підготовки до конференції у Римі із серії «On the Road to URC». Тематика конференції в червні у Варшаві розвиватиме результати міжнародної конференції «Співпраця заради стійкості», яка відбулася 1–2 лютого в Ужгороді за ініціативою міністра культури та стратегічних комунікацій України Миколи Точицького. «Відбудова України має враховувати роль культурного сектора у формуванні майбутнього суспільства, а також його внесок у національну безпеку та стійкість. Тому панельні дискусії та робочі зустрічі у межах варшавської конференції присвячуватимуться питанням відновлення культурної спадщини, нових наративів, деколонізації та покращеного захисту культурних цінностей», – підсумувала керівниця польської фундації ОБМІН. Четверта Міжнародна конференція з питань відновлення України (Ukraine Recovery Conference) відбудеться 10–11 липня у Римі. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3963116-u-varsavi-v-cervni-projde-miznarodna-konferencia-iz-zahistu-kulturnoi-spadsini-ukraini.html>

Village Україна. – 2025. – 21 лют. У КМДА просять не підтримувати петицію про збереження історичної огорожі Байкового кладовища. – Головань Д.

Заступник голови КМДА Петро Пантелеєв у відповіді на петицію про збереження історичної огорожі Байкового кладовища просить не підтримувати її. Він аргументує це тим, що ця частина огорожі не є об'єктом культурної спадщини й не має архітектурної чи художньої цінності. Тому її демонтаж не порушує охоронний статус кладовища. Раніше він зазначав, що «на території крематорію триває капремонт огорожі вздовж вулиці Байкової, що супроводжується протизсувними роботами». Раніше петиція пам'яткоохоронця Дмитра Перова про збереження історичної огорожі Байкового кладовища

зібрала необхідні шість тисяч голосів, щоб її розглянула Київрада. Червона історична огорожа – це частина пам'ятки національного значення (Байкового кладовища) і щойно виявлений об'єкт культурної спадщини. Паркан побудували в період з 1876 по 1909 рік. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/360119-u-kmda-prosyat-ne-pidtrimuvati-petitsiyu-nbsp-pro-zberezheniya-istorichnoyi-ogorozhi-baykovogo-kladovischa>

Бібліотечна справа. Промоція читання

Український тиждень. – 2025. – 22 лют. Чи загрожують книжки, згенеровані ШІ, українському ринку. – Нестелеєв М.

У розлогій статті йдеться про використання штучного інтелекту (ШІ) у книговидаванні, зокрема написання текстів та створення обкладинок. Також про статтю Емануеля Мейберга для медіа 404 «Халтура, згенерована штучним інтелектом, уже у вашій публічній бібліотеці», яка набула початку лютого великого розголосу. У ній йдеться про те, що в Америці книжки низької якості, які, імовірно, створив ШІ, потрапляють у публічні бібліотеки через їхні цифрові каталоги, змушуючи бібліотекарів, у яких і так бракує персоналу, або сортувати функціонально нескінченну кількість книжок, щоб визначити, що написали люди, а що створив ШІ, або витратити долари платників податків, щоб надати відвідувачам інформацію, навіть якщо ті не підозрюють, що створена штучним інтелектом. Інший нюанс: бібліотекарі хочуть курувати свої колекції та переконатися, що їхні відвідувачі дістають доступ до якісної інформації, і водночас не хочуть, щоб люди думали, ніби вони намагаються цензурувати. Автор пише: «... усі постали перед новою загрозою: здатністю генеративного ШІ створювати нескінченну кількість інформації низької якості. Халтури і до ШІ було багато, але тепер її стали в рази більше, і людство просто фізично не здатне відсіяти якісне від неякісного. Отже, хоч поки що ШІ-халтура напозір не становить загрозу для України (досить з нас і нинішніх військово-політичних загроз), однак це все ж таки проблема, яка неминуча. Спосіб її уникнення – розроблення законодавчої бази, що змушувала б видавців писати про авторство ШІ або якимось інакше маркувати такі видання. Утім, більшості це не видається серйозним викликом, тож поки що законотворці цим мало переймаються, однак уже стає зрозуміло: фейків і дезінформації нині так багато, що знайти правду часом дуже непросто, а то й неможливо взагалі». Докладно:

<https://tyzhden.ua/chy-zahrozhuiut-knyzhky-zhenerovani-shi-ukrainskomu-rynku/>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 24 лют. Українці за кордоном проводять акції до третьої річниці повномасштабної війни (Оновлюється). – Інф.

З нагоди третьої річниці широкомасштабного вторгнення РФ представники української громади по всьому світу проводять акції із закликом продовжувати підтримувати Україну у боротьбі з російським агресором. Загалом в межах кампанії «Stand With Ukraine! Unite for Ukrainian Victory!»

Світового конгресу українців (СКУ) на онлайн-карті подій до третіх роковин російського повномасштабного вторгнення зареєстровано понад 450 подій – акцій, флешмобів, лекцій, виставок. У матеріалі – про події у Канаді, Чехії, Туреччині, Франції, Чорногорії, Італії, Аргентині, Португалії, Литві, Іспанії, Естонії, Лівані, Австралії, Бразилії, Тайвані, Люксембурзі, Таїланді, США, Ірландії, Хорватії, Швейцарії, Бельгії, Австрії, Угорщині, Південно-Африканській Республіці та ін. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3962726-ukrainci-za-kordonom-provodat-akcii-do-drugoi-ricnici-povnomasstabnoi-vijni.html>

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 24 лют. «Українська книжкова полицка» з'явилася в польському місті Легниця. – Інф.

У польському місті Легниця відкрили «Українську книжкову полицку», яка стала четвертою у консульському окрузі генерального консульства України у Вроцлаві. Ініціатива є частиною міжнародного проекту, який реалізується під патронатом першої леді України Олени Зеленської за підтримки МЗС України, Міністерства культури та інформаційної політики та Українського інституту книги. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3963623-ukrainska-knizkova-policka-zavilasa-v-polskomu-misti-legnica.html>

Випуск підготувала
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm